

Štvrtok 6. februára 2014

P7_TA(2014)0105

Odstránenie mrzačenia ženských pohlavných orgánov

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 6. februára 2014 o oznámení Komisie s názvom Na ceste k odstráneniu mrzačenia ženských pohlavných orgánov (2014/2511(RSP))

(2017/C 093/24)

Európsky parlament,

- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Na ceste k odstráneniu mrzačenia ženských pohlavných orgánov (COM(2013)0833),
- so zreteľom na správu Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť s názvom Mrzačenie ženských pohlavných orgánov v Európskej únii a Chorvátsku,
- so zreteľom na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN č. 67/146 o zintenzívnení celosvetového úsilia o odstránenie mrzačenia ženských pohlavných orgánov,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. júna 2012 o skončení s mrzačením ženských pohlavných orgánov ⁽¹⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 5. apríla 2011 o prioritách a náčrte nového politického rámca EÚ zameraného na boj proti násiliu páchanému na ženách ⁽²⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 24. marca 2009 o boji proti mrzačeniu ženských pohlavných orgánov v EÚ ⁽³⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. januára 2008 o európskej stratégii v oblasti práv dieťaťa ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ z 25. októbra 2012, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov a ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na stratégiu Komisie pre rovnosť žien a mužov 2010 – 2015, ktorá bola predložená 21. septembra 2010,
- so zreteľom na Štokholmský program – otvorená a bezpečná Európa, ktorá slúži občanom a chráni ich ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu a o boji proti nemu (Istanbulský dohovor) z 12. apríla 2011,
- so zreteľom na články 6 a 7 Zmluvy o EÚ o dodržiavaní ľudských práv (všeobecné zásady) a na články 12 a 13 Zmluvy o ES (nediskriminácia),
- so zreteľom na všeobecné odporúčanie č. 14 z roku 1990 prijaté Výborom OSN pre odstránenie diskriminácie žien týkajúce sa ženskej obriezky,
- so zreteľom na článok 115 ods. 5 a článok 110 ods. 2 rokovacieho poriadku,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 332 E, 15.11.2013, s. 87.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 296 E, 2.10.2012, s. 26.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 117 E, 6.5.2010, s. 52.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 41 E, 19.2.2009, s. 24.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012, s. 57.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 115, 4.5.2010, s. 1.

Štvrtok 6. februára 2014

- A. keďže násilie páchané na ženách Parlament vymedzil vo svojom uznesení z 5. apríla 2011 o prioritách a náčrte nového politického rámca EÚ zameraného na boj proti násiliu páchanému na ženách ako „akýkoľvek akt rodového násillia, ktorý vyústi alebo môže vyústiť do fyzického, sexuálneho alebo duševného ublíženia alebo utrpenia žien vrátane hrozieb vykonania takýchto činov, nátlaku alebo svojvoľného zbavenia slobody, či už vo verejnom alebo súkromnom živote⁽¹⁾“;
- B. keďže mrzačenie ženských pohlavných orgánov je forma násillia páchaného na ženách a dievčatách, ktorá predstavuje porušenie ich základných práv a je v rozpore so zásadami stanovenými v Charte základných práv Európskej únie, a keďže je úplne nevyhnutné zasadiť boj proti mrzačeniu ženských pohlavných orgánov do všeobecného a súdržného prístupu k boju proti násiliu páchanému na ženách;
- C. keďže v roku 2008 Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) vymedzila mrzačenie ženských pohlavných orgánov ako všetky postupy celkového odstránenia vonkajších ženských pohlavných orgánov z iných ako zdravotných dôvodov vrátane tzv. sunna obriezky alebo klitoridektómie (čiastočné alebo úplné odstránenie klitorisu spolu s predkožkou), excízie (čiastočné alebo úplné odstránenie klitorisu a vonkajších pyskov ohanbia) a najextrémnejšej praktiky mrzačenia ženských pohlavných orgánov, ktorou je infibulácia (zúženie vaginálneho otvoru vytvorením krycieho uzáveru);
- D. keďže WHO predpokladá, že v celosvetovom meradle približne 140 mil. detí, mladých dievčat a žien zažilo túto krutú formu násillia založeného na rodovej príslušnosti; keďže podľa WHO vo väčšine prípadov mrzačenie ženských pohlavných orgánov bolo vykonané v detstve na mladých dievčatách v období od ich útleho detstva do 15 rokov; keďže táto krutá praktika bola hlásená v 28 afrických krajinách, Jemene, severnom Iraku a Indonézii;
- E. keďže mrzačenie ženských pohlavných orgánov predstavuje brutálnu praktiku, ktorá sa nevyskytuje len v tretích krajinách, ale postihuje aj ženy a dievčatá žijúce v EÚ, ktoré sú podrobené mrzačeniu ženských pohlavných orgánov buď na jej území, alebo vo svojich domovských krajinách pred príchodom do EÚ, resp. počas ciest mimo jej hraníc⁽²⁾; keďže podľa UNHCR približne 20 000 žien a dievčat z krajín praktizujúcich mrzačenie ženských pohlavných orgánov každoročne žiada o azyl v EÚ, z čoho 9 000 už môže byť zmračených⁽³⁾, a odhaduje sa, že počet žien, ktoré boli podrobené mrzačeniu ženských pohlavných orgánov alebo ktorým to hrozí v Európe, dosahuje 500 000⁽⁴⁾, pričom stíhanie tohto trestného činu je stále skôr výnimkou;
- F. keďže k mrzačeniu ženských pohlavných orgánov bežne dochádza v neuspokojivých a nehygienických podmienkach a často bez umrtnenia alebo poznatkov medicíny a táto praktika má viacnásobné veľmi závažné a často nenapraviteľné alebo smrteľné následky z hľadiska zdravia (fyzického aj psychického) žien a dievčat a poškodzuje ich sexuálne a reprodukčné zdravie;
- G. keďže mrzačenie ženských pohlavných orgánov je v rozpore so základnou európskou hodnotou, ktorou je rovnosť medzi ženami a mužmi, a zachováva tradičné hodnoty, podľa ktorých sú ženy vnímané ako predmety a vlastníctvo mužov; keďže kultúrne a tradičné hodnoty by sa nemali za žiadnych okolností používať ako ospravedlnenie praktiky mrzačenia ženských pohlavných orgánov v prípade detí, mladých dievčat alebo žien;
- H. keďže ochrana práv dieťaťa je pevne zakotvená vo viacerých členských štátoch a v európskych a medzinárodných dohodách a právnych predpisoch a keďže vo všeobecnosti žiadne násillie páchané na ženách vrátane mladých dievčat nemožno ospravedlniť z dôvodu rešpektovania kultúrnych tradícií alebo rôznych iniciálnych rituálov;
- I. keďže predchádzanie mrzačeniu ženských pohlavných orgánov je povinnosťou každého členského štátu v oblasti medzinárodných ľudských práv, ktorá vyplýva zo všeobecného odporúčania č. 14 Výboru OSN pre odstránenie diskriminácie žien týkajúce sa ženskej obriezky a zo smernice 2012/29/EÚ, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov, v ktorej sa uznáva mrzačenie ženských pohlavných orgánov ako forma rodovo motivovaného násillia, v súvislosti s ktorým okrem iného by sa mali stanoviť minimálne normy ochrany;

⁽¹⁾ Článok 1 Deklarácie OSN o odstránení násillia páchaného na ženách z 20. decembra 1993 (A/RES/48/104); bod 113 Pekinskej akčnej platformy Organizácie Spojených národov z roku 1995.

⁽²⁾ EIRR, Mrzačenie ženských pohlavných orgánov v Európskej únii a Chorvátsku, 2013.

⁽³⁾ Príspevok UNHCR ku konzultáciám Európskej komisie o mrzačení ženských pohlavných orgánov v EÚ, 2013.

⁽⁴⁾ D. Waris a C. Milborn, Desert Children (Deti púšte), Virago, Spojené kráľovstvo, 2005.

Štvrtok 6. februára 2014

1. víta oznámenie Komisie s názvom Na ceste k odstráneniu mrzačenia ženských pohlavných orgánov, v ktorom sa táto zaväzuje, že finančné prostriedky EÚ bude využívať na predchádzanie mrzačeniu ženských pohlavných orgánov a na zlepšenie podpory pre obeť vrátane ochrany ohrozených žien v rámci pravidiel EÚ týkajúcich sa azylu a že spoločne s Európskou službou pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) bude posilňovať medzinárodný dialóg a podporovať výskum, aby sa jednoznačne určili ohrozené ženy a dievčatá;
  2. víta záväzok Komisie napomáhať výmenu skúseností a osvedčených postupov v otázkach mrzačenia ženských pohlavných orgánov medzi členskými štátmi, MVO a odborníkmi, a zdôrazňuje potrebu naďalej úzko zapájať občiansku spoločnosť vrátane občianskej spoločnosti v tretích krajinách nielen do informačných kampaní, ale aj do vypracovania vzdelávacích materiálov a do rozvíjania odbornej prípravy;
  3. pripomína, že medzinárodné a európske inštitúcie, ako aj inštitúcie členských štátov zohrávajú kľúčovú úlohu pri predchádzaní mrzačeniu ženských pohlavných orgánov, ochrane žien a dievčat a identifikácii obetí, ako aj pri prijímaní opatrení na zakázanie násilia založeného na rodovej príslušnosti vrátane mrzačenia ženských pohlavných orgánov, a víta záväzok EÚ pokračovať v uskutočňovaní opatrení na podporu odstránenia mrzačenia ženských pohlavných orgánov v krajinách, kde sa vykonáva;
  4. znovu pripomína svoju výzvu Komisii, aby bezodkladne predložila návrh legislatívneho aktu EÚ, ktorým sa stanovia opatrenia na predchádzanie všetkým formám násilia páchaného na ženách (vrátane mrzačenia ženských pohlavných orgánov) a, ako sa uvádza v Štokholmskom programe, komplexnú stratégiu EÚ týkajúcu sa tejto problematiky vrátane ďalších štruktúrovaných spoločných akčných plánov na skoncovanie s mrzačením ženských pohlavných orgánov v EÚ;
  5. zdôrazňuje potrebu, aby Komisia a ESVČ zaujali pevný postoj k tretím krajinám, ktoré neodsúdili mrzačenie ženských pohlavných orgánov;
  6. vyzýva Komisiu, aby využívala harmonizovaný prístup k zhromažďovaniu údajov o mrzačení ženských pohlavných orgánov, a vyzýva Európsky inštitút pre rodovú rovnosť na zapojenie demografov a štatistikov do vypracovania spoločnej metodiky a na vytvorenie označení v súlade s oznámením, aby sa zaručila uskutočniteľnosť porovnávania medzi jednotlivými členskými štátmi;
  7. opakuje svoju výzvu členským štátom, aby využívali existujúce mechanizmy, najmä smernicu 2012/29/EÚ, vrátane odbornej prípravy pre odborníkov na ochranu žien a detí a aby stíhali, súdili a potrestali akúkoľvek osobu s pobytom na ich území, ktorá sa dopustila trestného činu mrzačenia ženských pohlavných orgánov, a to aj v prípade, že trestný čin bol spáchaný mimo hraníc príslušného členského štátu, a vyzýva preto, aby sa zásada extraterritoriality začlenila do ustanovení trestného práva všetkých členských štátov, aby sa tento trestný čin trestal v rovnakom rozsahu vo všetkých 28 členských štátoch;
  8. vyzýva EÚ a tie členské štáty, ktoré ešte neratifikovali Istanbulský dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a o boji proti nemu, aby tak bezodkladne urobili, aby záväzok EÚ vyhovoval medzinárodným normám, čím sa podporí holistický a integrovaný prístup k násiliu páchanému na ženách a k mrzačeniu ženských pohlavných orgánov;
  9. vyzýva Komisiu, aby rok 2016 vyhlásila za európsky rok na skoncovanie s násilím páchaným na ženách a dievčatách;
  10. vyzýva svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, Rade Európy, generálnemu tajomníkovi OSN a vládam a parlamentom členských štátov.
-